

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

בשכלי אומנותו בידו. פירש רבינו חננאל זה שאומר עליו שהוא כהן יש צידו כלים שמשמשין בהן צטורה כגון כלי גללים כלי אכנים כלי אדמה שאין מקבלין טומאה שכל הרואה כלים הללו צידו מתרחק ממנו מלטמאותו ודומה שהוא כהן ולכן האמיתוהו חכמים:

ואיבעית אימא רבי יהודה

ורבנן במעלין מתרומה ויחסיין קמיפליגי. ולא אמא לשנויי אלא קשיא דרבי יהודה ארצי יהודה אכל דרבנן ארצנן לעולם ריך למרן בשכלי אומנותו צידו הקשה הרי שמואל מווארדין ומעיקרא היכי צעי למימר דטעמא דר"י משום גומלין והא גלל גומליס ע"כ סבר רבי יהודה ציליה פדקין (לקמן דף כח:) דמעלין מן תרומה ליוחסין ומיירך ר"י דמעיקרא ס"ד דלא לאו טעמא משום גומליס לא היינו מפסידים את הכהן מן התרומה כדי לומר מעלין כיון דמן הדין ראוי לחלוק ע"פ חזירו וארצנא קודם היינו אומרים אין מעלין אע"ג דגבי עבד אמר לקמן לרבי יהודה דאין חולקין לו תרומה משום דמעלין תסא אין כל כך חששא כהפסק של עבד זה אם אין חולקין לו תרומה בלא רבו וא"ת ובאזו סברא פליגי לימרו תרוייהו דמעלין ונעטרך שני עדים בתרומה או לימרו תרוייהו דלא מעלין ולא יטריך אלא עד אהד תרומה וי"ל דכזה פליגי דמר סבר חיישינן שמא יעלו מתרומה ליוחסין לפיכך הנריכו שני עדים ומר סבר דלא חיישינן:

אמנה שבשטר קמסדהי. וא"ת

ואי לאו אכולא מילתא קמסדהי א"כ עדים חתמי אע"ג דלא ידעי אי כהן הוא אי לאו ואם כן הא דתנן בגט פשוט (ב"ב דף דף קעב.) שני יוסף בן שמעון הדרין צעיר אחת אם היו משולשין יכתבו כהן ומה מועיל כיון שעדים חותמין אע"פ שאין מכירים בו אם הוא כהן והרי הוא יכול להערים ולכתוב שטר אחר בשם חזירו כהן ויוליא ממון מחזירו כהן וי"ל דהיכא דהוחזקו שני יוסף בן שמעון ודאי אכולא מילתא קא מסדהי כי אז הו"ל לריכין לידע אם בן כהן הוא והוא ודאי מעלין משטרות ליוחסין והכא מיבעיא לן היכא דלא הוחזקו: חד אמר מעלין. ואם חלמא ואמאי לא חשיב ליה כהדי הך דתנן בעשרה יוחסין (קדושין דף עו. ושם) אין צודקין מן המוצא ולמעלה ולא מדוכן כו' וי"ל דהך דשטרות מלמא דפשיטא היא דכיון דאכולא מילתא קמסדהי א"כ הו"ל עדות גמור ולכן לא קא חשיב עדים וא"ת ואמאי לא חשיב תרומה ונשיאות כפיס למ"ד מעלין ואור"ת דתרומה בכלל מוצא ונשיאות כפיס בכלל דוכן אע"ג דהואו דוכן היינו שיר כדמשמע תסא בגמרא מ"ד מעלין הוה מוקי

בשכלי אומנותו צידו. חמר המציא תבואה למכור היה נושא צידו כלי היכר של מירה כגון מחק שמוחקין בה המדה והמציאה להנעט אינו נושא צידו כלי אומנות מכר והכא כגון שכלי אומנותו צידו של זה המזולל את שלו דאנן סהדי שלמוכרה הביאה הלכך אין זה אלא גומל וזה יעיד עליו בכרך שלפניהם:

הקדר. שהוא חכר: הפנימיות

טפירות. כולה מתרלל ואולא לקמיה בשכלי אומנותו צידו. לייכר שהוא נושאן למוכרין: ממשמשט כהן. לצדוק וליקח: ומשום חיפופי רשום הכינים. שנותנים בני אדם אכנים גדולות או יתדות לצדי ר"ר להרחיק העגלות מלהיזק את הכללים הוא ונתן שכן דוחקת את ר"ר ר"ר זה והיינו קדירותיו אלא דחק גם הוא את הדרך והעוברין שם מתמכרין בהן וצדיגין עוברין על פני איריך וצדיג עס הארך טמאים וכו' ומתמאים את החיטויות: כמעלין מסרומה ליוחסין. רבי יהודה סבר הרואה שמאכלין תרומה לאדם צחוקת כהן מעיד עליו בכל מקום שהוא כהן ומעלין אותו ליוחסין הלכך אם מאכליהו תרומה הרי אמה מציאו להשיאו אשה וטעמיה לאו משום גומלין הוא ורבנן סברי אין מעלין מתרומה ליוחסין: דאיסור מיסה. אם זו הוא לא היה אוכל תרומה שהוא עון מיתה: דאיסור עשה. כה מצרכו (במדבר ו) חס ולא יורס ולא הוא הבא מכלל עשה עשה: גדולה משהו שאין צ"ד יכולין להוליא דבר מחזקתו: נקשו כהכס הפסיטיסיס. שהיו כהנים כשרים. לפי שהתחמנו כהנים בגולה בגויי הארץ וילדו להם בנים כדכתוב בספר עזרא והם חללים והורכו הגולדים בגולה להתייחס שבעולו מן הגולה לשרת צבנין שני: ויגאלו. נפסלו. מלשון לחס מנואל (מלבי"ם): הפרספסא. הוא תמיה בן חלליה וכן כתוב בספר עזרא (תמיהה ח): עד עמוד כהן לאורים וגו'. כהכס (א) שאומר לחזירו ועד צבא המשיח דלאורס ותומים לא הוו במקדש שני שנתקרו חמשה דברים כדאמרין בסדר יומא (דף כבא): מקדש הקדשים. דוקא מקדשי המקדש פלנייהו אכל תרומה שהיו רגילין צה בגולה לא אכר עלייהו משום דהוחזקו צה: קדשי הגבול. תרומה שהיא נוהגת בצבולין חוץ למקדש ולירושלים: אף כהן קדשי הגבול. ומדאמר רבי יוסי גדולה חוקה ש"מ נשיאות כפיס נמי לא אכר עלייהו שהרי הוחזקו צה בצבולין: ואי סלקא דעתך כו' אמו לאסוקינהו. ומה הועילו בתקנתם: שאני כהא. דליכא למישא דליסוקינהו דהא ריע חוקייהו שהרי הכל רואין שאר כהנים אוכלין קדשי המקדש והם אינן אוכלין יש כהן היכר גדול שיש בהן ד פסול. אכל שאר בני אדם כגון צומן הוה לעולם מעלין מנשיאות

(א) טפירות פ"ו מ"א.
(ב) נמשטה למאן.
(ג) קדושין פ"ו ד' ו"ג.
(ד) ומומים. (ה) ג"י כ"י.
(ו) ועוד דכא ר"י לפיכך טעמא דר"י מעלין כו' שהיו עדים מציין ליוחסין וזוהו צו משום דלא חשבע הכי כפיקון דקמאר ה"מ בתרומה דעין מיתה. ת"י עה"ג.

הגהות הב"ח

(א) הש"ך ד"ע עמוד כ"י כהכס שאומר. כ"ב הוא צ"ב עגלה ערופה דף מח ע"ב.

מוסף רש"י

במעלין מתרומה ליוחסין. הרואה כהן אוכל תרומה במקומו. אין צריך לצדוק אחרי צדו יחסין ונושא כהן מו (קדושין פ"ו ד' ו"ג) גדולה חוקה. יש למקור עליה יפה (שם פ"ו) בקשו כתבם המתחייבים. כהן יוסוס (שם) התרשאה. נמיה בן חלליה קרי כן כפטר עזרא. ונמיה ירושלמי נמלא שגל עס שהיו משקת מלך היה צריך לשקת קודם, שלא יתחזרו שמה הטיל עס המות בנשקת המלך המזוה לו יין על עבדי כהכס לשמות, לך נקרא המרשפס (שם). ער עמוד כהן לאורים ולתומים. כהן לאורים לחזירו עד שיצא משיח, דלאורס ותומים לא היו צבט עני (שם). אמר להם כו'. מדכתבי מקדש הקדשים, שמעין דלא אכרי בתרומה אלא מקדשי המקדש, אמר להם תרומה אינו יכול לאסוקי עליהם מפני חוקתם שהוחזקו בצבל לאכלה (שם). בקדשי הגבול. תרומה האכלת כלל מקום (שם). כיון דאכילי בתרומה אתי לאסוקינהו. ואמאי לא חש לה נמיה דלא לאסוקינהו (שם). אלא לאו משום דריע חזוקייהו. לא אלטרין למישא להי דכיון דשאר כהנים אוכלים בקדשי המקדש והם נוטלים מהם הורע חוקתם ויש בהם היכר ולא אתי לאסוקינהו (שם).

לה נמי צדוק כהנים שגבולים ומיהו קשה אמאי לא חשיב ס"ת שקרא צחוקת כהן פלגמן ויש לומר דליכא לימיר דתנא ושייר כולה ובספר הישר פירש ר"ת דלאו צבדות מוצא ממש איירי אלא כגון הפסח וימחו דברים הכשרים צרים דלא היו מניחין לעשות אותם אלא למיחסין מן המשיחין לכהונה אכל מילי דכהונה כגון שאר קדשי מוצא ואלו אין אוכלין וק"ל דמ"מ תקיף למ"ד מעלין אמאי לא אסוקינהו לקדשי מוצא וליוחסין ונראה לר"ת דריע חוקייהו היינו שהיו מייחסים אותם אחר בני צבוליה שהיה ישראל ועוד שלא מלאו כתבם והיכא דאיתרע חוקה אין מעלין לכ"ע אבל קשה דפרין מעיקרא אתי לאסוקינהו הוה ליה למיפקר אמאי נגאלו כלל מן הכהונה ויש לומר דשפיר הוה ידע דריע חזוקייהו ומשום הכי לא אסוקינהו אלא דהוה ס"ד דאע"ג דריע חזוקייהו איכא למישא דלמא אתי לאסוקינהו לבסוף שלא ידעו שלא מלאו כתבם: ואלא

כפיס ליוחסין: (א) דאי לא סימא הכי. דעל דא סמין שיש בהן היכר תרומה נמי תקיף למ"ד מעלין מתרומה ליוחסין: ואלא כהכס ויחזק פירש ר"ת דלאו צבדות מוצא ממש איירי אלא כגון הפסח וימחו דברים הכשרים צרים דלא היו מניחין לעשות אותם אלא למיחסין מן המשיחין לכהונה אכל מילי דכהונה כגון שאר קדשי מוצא ואלו אין אוכלין וק"ל דמ"מ תקיף למ"ד מעלין אמאי לא אסוקינהו לקדשי מוצא וליוחסין ונראה לר"ת דריע חוקייהו היינו שהיו מייחסים אותם אחר בני צבוליה שהיה ישראל ועוד שלא מלאו כתבם והיכא דאיתרע חוקה אין מעלין לכ"ע אבל קשה דפרין מעיקרא אתי לאסוקינהו הוה ליה למיפקר אמאי נגאלו כלל מן הכהונה ויש לומר דשפיר הוה ידע דריע חזוקייהו ומשום הכי לא אסוקינהו אלא דהוה ס"ד דאע"ג דריע חזוקייהו איכא למישא דלמא אתי לאסוקינהו לבסוף שלא ידעו שלא מלאו כתבם: ואלא

(א) וכי היכי לאו כהן כהכס וי"ל ע"ש וזה מיישב קשיית ט"ס ד"ה אהנה מה שקשה מפ' פ"ע פשוט דר"ק ועי' שפ"ו ח"י ס"י מ"ט ט"ק פ"ו:

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

כה.

עין משפט נר מצוה

טו ימות ספ: פס: קדושין
 טז: טו [עין חוב' שבת: י'
 דיה יבנה: ג] [מספחה
 פ"ג ומספחה סלה פ"ד].
 ד) מה מו: ה) [כ"מ פט].
 ו) גדה מ: וכן כ"מ פט.
 ח) במשך ועי' פ"ט
 דכ"ה גרמ' מרומי:
 ז) [עין חוב' נדה מו: ד'ה
 ל"ג אלו נהמ]: ט) [ש"מ י"ג]
 ט) [עין חוב' ט: ב] כ"ה:
 ו) [כ"מ פט] נ"ל דכ"ה ה'
 מה מו: ט) [ש"מ י"ג]
 ז) [עין חוב' ט: ב] כ"ה:
 ח) [עין חוב' ט: ב] כ"ה:
 ו) [כ"מ פט] מה מו: כ"ה מו:
 ט) [עין חוב' ט: ב] כ"ה:
 ט) [עין חוב' ט: ב] כ"ה:

ואלא מאי גדולה חוקה. דקאמר ר' יוסי למה לנו [לחוש] להשניע חוקתה כי מה יש לחוש לנפלה: **בטרומה דרבנן.** שהרי גדולה היא שאין שם תרומה מן התורה דכל מזה שהיא תלויה בצדק אינה נוהגת אלא בצדק כדאמרינן בקדושין (דף ל"ז): **ואיבעינן אימא השתא נמי בטרומה דרבנן אכול.**

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "ואלא מאי גדולה חוקה" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

ואלא מאי גדולה חוקה. שאלתה היא איך גדולה חוקתה של האשה שנתארמלה מן התורה. **בטרומה דרבנן** משמע שהיא גדולה יותר מן התורה. **ואיבעינן אימא השתא נמי בטרומה דרבנן אכול** משמע שיש להבין את המשפט "ואלא מאי גדולה חוקה" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "ואלא מאי גדולה חוקה" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "ואלא מאי גדולה חוקה" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

תורה אור השלם

1. ויאמר ה' לנביא
 2. ויאמר ה' לנביא
 3. ויאמר ה' לנביא
 4. ויאמר ה' לנביא

הגרות הב"ח

(ה) תורה זו למען כל
 אלה נחלקת תורה זו.
 י"ב וכן פ"ט: ימות ספ: דף
 טו ע"ב:

ואלא מאי גדולה חוקה. דקאמר ר' יוסי למה לנו [לחוש] להשניע חוקתה כי מה יש לחוש לנפלה: **בטרומה דרבנן.** שהרי גדולה היא שאין שם תרומה מן התורה דכל מזה שהיא תלויה בצדק אינה נוהגת אלא בצדק כדאמרינן בקדושין (דף ל"ז): **ואיבעינן אימא השתא נמי בטרומה דרבנן אכול.**

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "ואלא מאי גדולה חוקה" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "ואלא מאי גדולה חוקה" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "ואלא מאי גדולה חוקה" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "ואלא מאי גדולה חוקה" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מסקינן מינה ליוחסין: בסוריא וכו'

לגולה יוס שקדשו צ"ל את המדע לעשות פסח בזמנו דהיינו היושבים בתוך המהלך חמשה עשר יום: **נשיאות כפים ראי.** לפי שצ"ד קבוע שם שמקבל שלוחות המדע של צ"ד הגדול: **אכל לא חילוק גרנות** דתרומה דידהו לאו דלורייא וכו' כדאמרינן נמי האי תנאי סבר כינוש' יחיד לא שמייה כינוש' ופלוגתא דתנאי היא בהך מילתא (ע"י דף כ"א): **צבי רב.** בית המדרש קרי צי רב: **נחסיביו בחלה.** דתמיז כזאכס אל הארץ ותניא בספרי' ר' ישמעאל אומר שינה הכתוב ביאה זו מכל ביאות שנתורה שבהן נאמר כי תצאו כי יצאך וכן כזאכס ללמדך שפיו שנתורה שבהן נאמר כי תצאו כי יצאך וכן ובעשרות. דתמיז דגמ' תצוא' ורע' המיוחדת לך טועוד שהרי תלה הכתוב המעשר בזמני שנות השמטה דתמיז' בשנה השלישית שנת המעשר ושמות לא מנו אלא משכבו וחילקו כדאמרינן בסדר עולם ובמסכת ערכין (דף י"ב): **הכי גרסינן אי כזאכס יכול כזאכס כוללם** והכי פירושו כיון דשינה הכתוב ביאה זו למחז זה

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מסקינן מינה ליוחסין: בסוריא וכו'

לגולה יוס שקדשו צ"ל את המדע לעשות פסח בזמנו דהיינו היושבים בתוך המהלך חמשה עשר יום: **נשיאות כפים ראי.** לפי שצ"ד קבוע שם שמקבל שלוחות המדע של צ"ד הגדול: **אכל לא חילוק גרנות** דתרומה דידהו לאו דלורייא וכו' כדאמרינן נמי האי תנאי סבר כינוש' יחיד לא שמייה כינוש' ופלוגתא דתנאי היא בהך מילתא (ע"י דף כ"א): **צבי רב.** בית המדרש קרי צי רב: **נחסיביו בחלה.** דתמיז כזאכס אל הארץ ותניא בספרי' ר' ישמעאל אומר שינה הכתוב ביאה זו מכל ביאות שנתורה שבהן נאמר כי תצאו כי יצאך וכן כזאכס ללמדך שפיו שנתורה שבהן נאמר כי תצאו כי יצאך וכן ובעשרות. דתמיז דגמ' תצוא' ורע' המיוחדת לך טועוד שהרי תלה הכתוב המעשר בזמני שנות השמטה דתמיז' בשנה השלישית שנת המעשר ושמות לא מנו אלא משכבו וחילקו כדאמרינן בסדר עולם ובמסכת ערכין (דף י"ב): **הכי גרסינן אי כזאכס יכול כזאכס כוללם** והכי פירושו כיון דשינה הכתוב ביאה זו למחז זה

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.

מכאן נראה שיש להבין את המשפט "מסקינן מינה ליוחסין" כמשפט שנועד להבהיר את חוקתה של האשה שנתארמלה, וכן את המשפט "בטרומה דרבנן" שמשמע שהיא גדולה יותר מן התורה.